

EXPUNERE DE MOTIVE

Adoptarea Legea nr. 51/1991 privind siguranța națională a României a reprezentat un moment important în reglementarea domeniului deosebit de sensibil al siguranței naționale.

Intrarea în vigoare, în decembrie 1991, a noii Constituții a României a pus în evidență, însă, exigențe noi în ceea ce privește specificitatea reglementării juridice a siguranței naționale. Pe lângă aspectele de ordin instituțional, referitoare la organele abilitate să înfăptuiască apărarea siguranței naționale, Constituția a impus revizuirea acelor dispoziții cuprinse în Legea nr. 51/1991 care ating domeniul sensibil al drepturilor omului.

În același timp, perioada care a trecut de la adoptarea Constituției a marcat însemnate mutații de ordin politic în abordarea unor importante probleme ale dezvoltării statului de drept, instituțiilor acestuia, precum și în privința valorilor constituționale fundamentale.

Aceste exigențe impun legiuitorului român un efort de reexaminare a dispozițiilor Legii nr. 51/1991, astfel încât regimul juridic existent în această materie să dobândească dezvoltări și adaptări corespunzătoare.

Pornind de la această concepție, proiectul de lege alăturat își propune, în esență, trei mari obiective:

- modificarea și, în cazuri determinate, completarea conținutului juridic al amenințărilor la adresa siguranței naționale;
- fundamentarea unor noi principii de instituționalizare a sistemului organelor abilitate să contribuie la apărarea siguranței naționale;
- perfecționarea cadrului juridic referitor la autorizarea, de către procuror, a efectuării unor acte specifice muncii de informații.

În ceea ce privește structura proiectului de lege pe care îl propunem, ea se prezintă astfel:

În **Capitolul I**, se încearcă o definiție sintetică a noțiunii de «siguranță națională», în acord cu principiile constituționale fundamentale, precum și o nouă alcătuire, în conținut, a amenințărilor la adresa siguranței naționale.

În acest scop, s-au avut în vedere reevaluarea și restructurarea unora dintre amenințările prevăzute în forma actuală a legii, astfel încât acestea să reflecte cu claritate faptele și pericolul pe care îl prezintă pentru siguranța națională. Subliniem, în acest sens, că au fost reformulate și mai corect delimitate amenințările ce reflectă sursele de risc din domeniul economic și financiar-bancar care, în prezent, îmbracă inclusiv forme deosebit de periculoase specifice crimei organizate, producând consecințe foarte grave, cu implicații asupra stabilității și echilibrului vieții economico-sociale. De asemenea, au fost reexamine și completate, în scopul unei mai bune delimitări, amenințările referitoare la acțiunile extremiste sau totalitariste, ale căror efecte negative se răsfrâng asupra ordinii constituționale, democratice, precum și acțiunile care sunt de natură să pună în pericol unitatea, indivizibilitatea sau integritatea teritorială a statului român.

Totodată, în concordanță cu prevederile Constituției, au fost cuprinse în sfera amenințărilor la adresa siguranței naționale noi fapte cum sunt: incitarea la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă; strămutarea sau colonizarea de populații străine pe teritoriul statului român; constituirea de asociații cu caracter secret; înlăturarea prin forță a autorităților publice.

În **Capitolul II**, este instituționalizată «Comunitatea de informații», privită ca un sistem integrat, omogen și coerent al organelor statului însărcinate cu apărarea siguranței naționale.

Articolele din acest capitol stabilesc principii de lucru și colaborare a organelor ce alcătuiesc Comunitatea de informații, laolaltă cu modalități instituționale menite să asigure o consultare între aceste organe.

În scopul clarificării unor aspecte referitoare la instituțiile investite cu atribuții în realizarea siguranței naționale, proiectul propune redimensionarea rolului acestora, precizându-se că au competențe în acest domeniu numai două organe de stat, respectiv Serviciul Român de Informații și Serviciul de Informații Externe, celelalte structuri nominalizate în lege desfășurând activități de informații limitate la necesitățile îndeplinirii atribuțiilor prevăzute în actele normative de organizare și funcționare, în raport cu domeniul în care își desfășoară activitatea specifică.

De asemenea, în **Capitolul II** este reconsiderat rolul Consiliului Suprem de Apărare a Țării, în calitatea acestuia de autoritate publică însărcinată cu organizarea și coordonarea unitară a Comunității de informații. În același timp, este mai bine precizat conținutul controlului parlamentar exercitat asupra Comunității de informații.

Capitolul III al proiectului de lege se referă pe larg la activitatea de informații, stabilindu-se tipurile principale de informații necesare apărării siguranței naționale, competențele fundamentale ale organelor ce alcătuiesc Comunitatea de informații, modalități specifice de realizare a activității de informații (persoane care își desfășoară activitatea sub acoperire, documentele de acoperire, sursele umane prin care se culeg informații), precum și regimul efectuării unor acte menite să restrângă, în condiții determinate, unele drepturi și libertăți prevăzute de Constituție.

În legătură cu acest ultim aspect, proiectul de lege își propune să reglementeze într-un mod detaliat și explicit faptul că autorizația de efectuare a actelor menționate poate fi emisă numai dacă organele Comunității de informații sunt în măsură să prezinte procurorului date și indicii temeinice din care rezultă existența unei amenințări la adresa siguranței naționale și dacă probează necesitatea imperioasă a efectuării activităților respective în vederea culegerii de informații, a verificării, completării și documentării acestora.

De asemenea, în scopul aplicării - în litera și spiritul lor - a dispozițiilor constituționale referitoare la restrângerea temporară și limitată a exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, pentru apărarea siguranței naționale, proiectul prezintă în mod amănunțit activitățile ce pot fi efectuate în baza autorizației, stabilește durata acesteia la șase luni, cu posibilitatea prelungirii, la cerere, în cazuri temeinic argumentate, de cel mult patru ori, fără a se putea depăși, de fiecare dată, trei luni, și instituie obligația încetării, înainte de termen, a activităților respective, dacă nu mai sunt necesare sau justificate.

În **Capitolul IV** al proiectului, sunt reformulate obligațiile persoanelor juridice de drept public și ale celor de drept privat în materia apărării siguranței naționale, avându-se în vedere regimul juridic diferit în care funcționează aceste două categorii de subiecte de drept.

Apreciem că, prin adoptarea prezentului proiect de lege, se va asigura perfecționarea cadrului normativ al realizării siguranței naționale, adaptarea legislației în materie la exigențele ce rezultă din prevederile Constituției României și din documentele internaționale referitoare la respectarea și ocrotirea drepturilor omului, creându-se, totodată, premisele juridice ale creșterii eficienței activității organelor de stat cu atribuții în acest domeniu.

Având în vedere aceste considerente, am elaborat, în virtutea dreptului la inițiativă legislativă conferit de Constituție, alăturatul proiect de lege privind siguranța națională a României, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

Ovidiu Cameliu PETRESCU

